

У 2020 році іменна стипендія Верховної Ради України

(Постанова Верховної Ради України № 765-ІХ від 13 липня 2020 року)

для молодих учених - докторів наук призначена

**ШАПРИНСЬКОМУ Євгену Володимировичу - доктору медичних наук,
професору кафедри хірургії медичного факультету № 2 Вінницького
національного медичного університету ім. М.І. Пирогова Міністерства охорони
здоров'я України на виконання наукової (науково-технічної) роботи:**

**"Профілактика та лікування ускладнень шийного анастомозу при
езофагопластиці"**

Метою роботи є покращення результатів хірургічного лікування пацієнтів з неспроможністю та стриктурами шийного анастомозу у хворих зі

стенозуючими захворюваннями стравоходу шляхом раннього виявлення, прогнозування ускладнень та розробки комплексної програми лікування.

Автором на основі теоретичних і клінічних досліджень визначено вирішення актуального завдання хірургії, що виявляється у підвищенні ефективності хірургічного лікування пацієнтів зі стенозуючими захворюваннями стравоходу шляхом раннього виявлення ускладнень, їх прогнозування методом математичного моделювання, застосування розробленого способу формування шийного езофаго-органного анастомозу, способу профілактики ішемічних ускладнень трансплантатів та розробленої комплексної програми лікування.

Автором було встановлено, що ризик виникнення ускладнень з боку шийного езофаго-органного анастомозу достовірно зростає при наявності анемії, зниження рівня альбуміну менше ніж 25 г/л, цукрового діабету, повної непрохідності стравоходу. Застосування запропонованої програми лікування та запропонованого апаратного способу формування шийного анастомозу достовірно знижує ризик виникнення його неспроможності.

Проведене дослідження рівня цитокінів в динаміці свідчило про достовірний підйом інтерлейкіна-6, зменшення рівня інтерлейкіну-4 та зростання рівня інтерлейкіну-10, що є значимим для прогностичної оцінки ускладненого післяопераційного періоду та допомагає обрати правильну лікувальну тактику у даних хворих.

Періопераційна санація розчином декаметоксину порожнини ротоглотки свідчила про вірогідне зменшення рівнів патогенних мікроорганізмів порожнини ротоглотки та ділянки шийного анастомозу при виниклій його неспроможності, що сприяло зменшенню рівня післяопераційних ускладнень.

Створено наукові основи, які обґрунтовують доцільність використання запропонованої програми оперативного лікування з ретельною

передопераційною підготовкою пацієнта поряд з виконанням лікувального алгоритму, медикаментозного способу профілактики розвитку ішемічних змін у трансплантаті (патент України на корисну модель № 141214 від 25.03.2020), інтраопераційного використання удосконалених особливостей мобілізації при створенні шлункової трубки та товстокишкового трансплантата, розробленого апаратного способу формування шийного езофаго-органного анастомозу (патент України на корисну модель № 132523 від 25.02.2019).

Запропоновано враховувати обрані фактори ризику виникнення неспроможності та стриктури шийного анастомозу та застосовувати розроблений діагностичний алгоритм з обранням відповідної лікувальної тактики згідно ризику їх виникнення; застосовувати запропонований медикаментозний спосіб профілактики розвитку ішемічних змін у трансплантаті з використанням розчинів тівортину, реосорбілакту та пентоксифіліну; передопераційну санацію ротоглотки розчином декаметоксину на протязі 5 діб тричі на добу, при виниклій неспроможності – санацію дренажів; застосовувати удосконалені особливості мобілізації під час формування шлункової трубки та товстокишкового трансплантата та розроблений спосіб формування апаратного циркулярного степлерного езофаго-органного анастомозу.

Застосування комплексної програми оперативного лікування дозволило знизити рівень неспроможності і стриктур езофаго-органних анастомозів з 36,36 % до 11,42 %, зменшити тривалість госпіталізації з $28,2 \pm 1,1$ до $21,5 \pm 0,5$ ліжко-дня, післяопераційного періоду – з $20,5 \pm 1,1$ до $16,1 \pm 0,7$ ліжко-дня, знизити рівень післяопераційної летальності з 7,27 % до 3,28 %.

Автором опубліковано 134 наукові роботи, із них 14 – у виданнях, що включені до міжнародних баз Scopus та Web of Science, 73 статті – у фахових журналах. Співавтор трьох навчальних посібників, двох монографій. Отримано 23 деклараційних патенти України. Має 32 цитування у наукометричній базі

даних Google Academia, h-індекс складає 3, 2 цитування у наукометричній базі даних Scopus, h-індекс складає 1.

Отримані результати роботи використовуються у практичній роботі відділення захворювань стравоходу та шлунково-кишкового тракту, відділення хірургічних інфекцій ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України»; у відділеннях абдомінальної і торакальної хірургії Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова; в клініці абдомінальної хірургії Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону.

Проректор з наукової роботи Олег Власенко